

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Β' ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΝΟΜΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ

«Αναμόρφωση του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα και άλλες διατάξεις»

I. Γενικές Παρατηρήσεις

Με το φερόμενο προς συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο υπό τον τίτλο «Αναμόρφωση του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα και άλλες διατάξεις» επέρχονται τροποποιήσεις στον Εθνικό Τελωνειακό Κώδικα που κυρώθηκε με τον ν. 2960/2001, στον ν. 718/1977 που ρυθμίζει θέματα άσκησης του επαγγέλματος του εκτελωνιστή, καθώς και στο άρθρο 4 του ν. 1729/1987 ως προς την επιβολή διοικητικών κυρώσεων για παραβάσεις των κανονιστικών ρυθμίσεων περί παραγωγής, μεταποίησης, εμπορίας και ελέγχου πρόδρομων ουσιών παρασκευής ναρκωτικών και ψυχοτρόπων ουσιών.

Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα αφορούν κατά κύριο λόγο επιμέρους ζητήματα προσαρμογής στην κοινοτική τελωνειακή νομοθεσία (Κανονισμός (ΕΟΚ) 2913/1992 του Συμβουλίου περί θεσπίσεως Κοινοτικού Τελωνειακού Κώδικα, όπως ισχύει) και στην πρόσφατη διοικητική και δικαστηριακή νομολογία, διόρθωσης λαθών του ισχύοντος Κώδικα και αντιμετώπισης προβλημάτων που ανέκυψαν με την εφαρμογή του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Τελωνείων. Περαιτέρω, προτείνονται και μία σειρά ουσιαστικών ρυθμίσεων που αναφέρονται στον ελάχιστο χρόνο που απαιτείται για τον αποχαρακτηρισμό ενός οχήματος ως δημόσιας χρήσης ή ως αναπηρικού, στο τέλος ταξινόμησης οχημάτων μεικτής χρήσης και οχημάτων που ανήκουν σε μετοικούντα στην Ελλάδα πρόσωπα ή σε άτομα με ειδικές ανάγκες, και στη δυνατότητα χρήσης αγροτικού πετρελαίου από οχήματα που έχουν ταξινομηθεί ως αγροτικά μηχανήματα πολλαπλής χρήσης μέχρι την 31-12-1992. Επίσης, ρυθμίζονται θέματα κυρώσεων για παράνομη χρήση αγροτικού πετρελαίου και πετρελαίου θέρμαν-

2

σης από αγρότες, θεσπίζονται διοικητικές κυρώσεις για την εισαγωγή εμπορευμάτων απομίμησης / παραποίησης που αναφέρονται στον Κανονισμό (ΕΚ) 1383/03, καθώς και διαδικασία διαγραφής παραγεγραμμένων τελωνειακών οφειλών.

II. Παρατηρήσεις επί των επιμέρους άρθρων του Νοχ

1. Επί του άρθρου 1 παρ. 1 και 63

Για λόγους νομοτεχνικής αρτιότητας το ρήμα «διαγράφεται» θα πρέπει να αντικατασταθεί με το πλέον δόκιμο, εν προκειμένω, «καταργείται».

2. Επί του άρθρου 1 παρ. 7

Με την προτεινόμενη διάταξη, μεταξύ άλλων, προστίθεται νέα παράγραφος 6 στο άρθρο 29 του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα, με την οποία καθορίζονται τα πρόσωπα που ευθύνονται αλληλεγγύως με τον κύριο οφειλέτη για την καταβολή της τελωνειακής οφειλής. Συμφώνως προς την αιτιολογική έκθεση η οποία αναφέρεται στα άρθρα 115 του ν. 2238/1994 (Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος) και 55 του ν. 2859/2000 (Κώδικας ΦΠΑ), σκοπός της προτεινόμενης ρύθμισης είναι η συμπλήρωση των ισχυουσών διατάξεων κατ' αναλογία προς τα ισχύοντα στη φορολογία. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι ο κύκλος των προσώπων που καταλαμβάνει η προτεινόμενη ρύθμιση, κυρίως σε ό,τι αφορά τελωνειακές οφειλές ανωνύμων εταιριών και συνεταιρισμών, είναι ευρύτερος από τον προβλεπόμενο στις αντίστοιχες διατάξεις της φορολογίας εισοδήματος και φόρου προστιθέμενης αξίας των οποίων γίνεται μνεία στην αιτιολογική έκθεση.

3. Επί του άρθρου 1 παρ. 8

Με την προτεινόμενη διάταξη που τροποποιεί την παράγραφο 4 του άρθρου 31 του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα ορίζεται ότι η άσκηση προσφυγής κατά πράξης βεβαίωσης ποσών που δεν εισπράχθηκαν ή ελλιπώς βεβαιώθηκαν ή εισπράχθηκαν δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα εκτός εάν καταβληθεί ποσοστό τουλάχιστον 50% της οφειλής που βεβαιώθηκε και αφορά εθνικούς πόρους, και κατατεθεί εγγύηση ισόποση με το 100% της οφειλής που αφορά ίδιους πόρους της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Ως προς την περίπτωση των εισαγωγικών και εξαγωγικών δασμών (ίδιοι πόροι της Κοινότητας) δημιουργείται προβληματισμός για το αν θα πρέπει να καταβάλλεται το 50%, όπως ισχύει σήμερα, και να κατατίθεται εγγύηση για το υπόλοιπο 50%, ή αρκεί η κατάθεση εγγύησης για το συνολικό ποσό.

Περαιτέρω, δημιουργείται προβληματισμός ως προς το αν η υποχρέωση κατάθεσης εγγύησης ισχύει και στην περίπτωση χορήγησης αναστολής με

δικαστική απόφαση, δυνάμει των άρθρων 200 επ. του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999). Κατά σύμφωνη με το άρθρο 20 παρ. 1 του Συντάγματος ερμηνεία και ενόψει του ότι στο άρθρο 244 του Κοινοτικού Τελωνειακού Κώδικα ορίζεται ότι «η εγγύηση, εντούτοις, μπορεί να μην απαιτηθεί όταν ενδέχεται να προκαλέσει σοβαρές δυσκολίες οικονομικού και κοινωνικού χαρακτήρα, λόγω της κατάστασης του οφειλέτη», θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι είναι δυνατή η χορήγηση δικαστικής αναστολής της οφειλής και χωρίς την κατάθεση εγγύησης.

4. Επί των άρθρων 1 παρ. 32, 65 και 66

Με τις προτεινόμενες παραγράφους τροποποιούνται αντιστοίχως τα άρθρα 117, 171 και 178 του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα. Με το τελευταίο εδάφιο καθεμίας από τις προτεινόμενες παραγράφους ρυθμίζεται το ζήτημα της έναρξης της ισχύος τους, καθώς και το ζήτημα αν οι νέες και ευνοϊκότερες ρυθμίσεις καταλαμβάνουν και εκκρεμείς υποθέσεις. Θα ήταν ίσως συστηματικώς ορθότερο οι μεταβατικές αυτές ρυθμίσεις να μην ενταχθούν στα άρθρα του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα που τροποποιούνται, αλλά να αποτελέσουν αυτοτελείς διατάξεις εντασσόμενες σε υποπαράγραφο της οικείας παραγράφου του Νσχ ή να ενταχθούν στο περί μεταβατικών διατάξεων αυτοτελές άρθρο του Νσχ. Τα ανωτέρω ισχύουν και για την παράγραφο 6 του άρθρου 2 του Νσχ.

5. Επί του άρθρου 1 παρ. 54

Με την προτεινόμενη παράγραφο αντικαθίσταται η παράγραφος 1 του άρθρου 146 του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα και ορίζεται ότι «επιβάλλεται πρόστιμο εξακοσίων ευρώ στο διαχειριστή Αποθήκης Προσωρινής Εναπόθεσης, σε περίπτωση παράβασης των όρων και προϋποθέσεων που ορίζονται από την παράγραφο 7 εδάφια β και γ του άρθρου 25 του παρόντος κώδικα». Για λόγους νομοτεχνικής αρτιότητας θα ήταν ίσως σκόπιμο η προτεινόμενη διάταξη να αναδιατυπωθεί ως εξής: «επιβάλλεται πρόστιμο εξακοσίων ευρώ στον διαχειριστή Αποθήκης Προσωρινής Εναπόθεσης, σε περίπτωση παράβασης των όρων και προϋποθέσεων που ορίζονται από την υπουργική Απόφαση η οποία εκδίδεται κατ' εξουσιοδότηση των περιπτώσεων β και γ της παραγράφου 7 του άρθρου 25 του παρόντος Κώδικα».

6. Επί του άρθρου 1 παρ. 57

Με την προτεινόμενη παράγραφο που αντικαθιστά την παράγραφο 1 του άρθρου 150 του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι «κατά των με οποιονδήποτε τρόπο συμμετεχόντων στην τελωνειακή παρά-

βαση (...) και ανάλογα με το βαθμό συμμετοχής εκάστου (...) επιβάλλεται (...) ιδιαίτερα στον καθένα και αλληλέγγυα, πολλαπλό τέλος από το τριπλάσιο μέχρι το πενταπλάσιο των δασμοφορολογικών επιβαρύνσεων, που αναλογούν στο αντικείμενο αυτής, συνολικά για όλους τους συνυπαίτιους». Η προτεινόμενη ρύθμιση δημιουργεί προβληματισμό ως προς την έκταση και το περιεχόμενο της αλληλέγγυας ευθύνης όλων των συμμετεχόντων για την καταβολή των πολλαπλών τελών, στο μέτρο που η επιβολή της κύρωσης αυτής θα γίνεται ιδιαίτερος στον κάθε συμμετέχοντα στην τελωνειακή παράβαση, και αναλόγως του βαθμού συμμετοχής του.

7. Επί του άρθρου 1 παρ. 61

Με την προτεινόμενη παράγραφο προστίθεται εδάφιο ιγ' στην παράγραφο 2 του άρθρου 155 του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα, έτσι ώστε να θεωρείται ως λαθρεμπορία «η χρήση πλαστού ή νοθευμένου πιστοποιητικού ταξινόμησης καθώς και κάθε άλλη ενέργεια ή τέχνασμα με σκοπό την μη καταβολή του τέλους ταξινόμησης παντός οχήματος». Η φράση «κάθε άλλη ενέργεια» είναι παρεμφερής με τη φράση «οποιαδήποτε ενέργεια» που απαντάται στο άρθρο 155 παρ. 1 εδ. β του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα, και η οποία αποτελεί αναδιατύπωση της φράσης «πάσα οποιαδήποτε ενέργεια» που περιείχε το άρθρο 100 παρ. 1 περ. β του προϊσχύσαντος Τελωνειακού Κώδικα (ν. 1165/1918). Παρά τις αντιρρήσεις που είχαν διατυπωθεί στην θεωρία σχετικά με τον βαθμό αοριστίας της φράσης «πάσα οποιαδήποτε ενέργεια» (βλ. Δασκαλόπουλο Σ., ΠοινΧρον ΛΣΤ, σελ. 26 επ., όπου και παραπομπές στην παλαιότερη βιβλιογραφία), η νομολογία του Αρείου Πάγου έχει σταθερά ερμηνεύσει την ανωτέρω φράση ως περιλαμβάνουσα όλες τις παρασκευαστικές πράξεις και όλα τα τεχνάσματα τα οποία η ανθρώπινη εφευρετικότητα ήθελε επινοήσει (ενδεικτικά ΑΠ 105/2003, ΠοινΧρον ΝΓ, σελ. 899, ΑΠ 1/2002 ΠοινΧρον ΝΒ, σελ. 689, αντίθετη ΤρΕφΛαρ 1617/2005 με σημείωμα Μανωλεδάκη, ΠοινΔικ 2006, σελ. 845). Συνεπώς, και η φράση «κάθε άλλη ενέργεια» περιλαμβάνει και τα τεχνάσματα. Σημειωτέον ότι στο άρθρο 157 παρ. 1 εδ. β του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα προβλέπεται ως επιβαρυντική περίπτωση η διάπραξη λαθρεμπορίας με ιδιαίτερα τεχνάσματα. Ως εκ τούτου, θα ήταν ενδεχομένως ευκαίριο να διαγραφεί από την προτεινόμενη διάταξη η φράση «ή τέχνασμα».

8. Επί του άρθρου 2

Το προτεινόμενο άρθρο που φέρει τον τίτλο «Μεταβατικές διατάξεις» περιλαμβάνει τόσο μεταβατικές όσο και ουσιαστικές διατάξεις (παράγραφοι 2, 3, 6, 9, 10, 11, 12 και 13). Δεδομένου ότι και το άρθρο 4 φέρει τον ίδιο τίτλο,

ενδεχομένως θα ήταν σκόπιμο οι μεταβατικές διατάξεις του Νοσχ να αποτελέσουν ενιαίο άρθρο, καθώς και να τροποποιηθεί αναλόγως ο τίτλος του άρθρου 2.

9. Επί του άρθρου 4

Με την παράγραφο 5 του προτεινόμενου άρθρου ορίζεται ότι «η ισχύς των διατάξεων των ως άνω άρθρων του ν. 718/77 αρχίζει από τη δημοσίευσή τους στην εφημερίδα της Κυβέρνησης». Για λόγους νομοτεχνικής αρτιότητας η ανωτέρω παράγραφος θα πρέπει είτε να αναδιατυπωθεί ως εξής: «η ισχύς των διατάξεων των άρθρων 3 και 4 του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή τους στην εφημερίδα της Κυβέρνησης», είτε να απαλειφθεί, δεδομένου ότι το θέμα της έναρξης ισχύος των προτεινόμενων διατάξεων ρυθμίζεται με τον ίδιο τρόπο από το άρθρο 6 του Νοσχ.

10. Επί του άρθρου 5

Με το προτεινόμενο άρθρο αντικαθίστανται και συμπληρώνονται οι διατάξεις των παραγράφων 5, 6, 7 και 8 που προστέθηκαν με το άρθρο 8 του ν. 2443/1996 στο άρθρο 4 του ν. 1729/1987 περί «καταπολέμησης της διάδοσης των ναρκωτικών, προστασία των νέων και άλλες διατάξεις» (όπως συμπληρώθηκε με το άρθρο 9 του ν. 2161/1993), οι οποίες αναφέρονται στις κυρώσεις που επιβάλλονται στις παραβαίνουσες τις υποχρεώσεις τους επιχειρήσεις παραγωγής, μεταποίησης, εμπορίας και ελέγχου των πρόδρομων ουσιών παρασκευής ναρκωτικών και ψυχοτρόπων ουσιών, ώστε να εναρμονισθούν με τις ρυθμίσεις των νέων Κανονισμών (ΕΚ) 273/2004, (ΕΚ) 111/2005 και (ΕΚ) 1277/2005.

Στο άρθρο 3 του ν. 3459/2006 «Κώδικας Νόμων για τα Ναρκωτικά (Κ.Ν.Ν)» με τον οποίο έγινε η κωδικοποίηση των διατάξεων για τα ναρκωτικά, κωδικοποιήθηκαν οι διατάξεις οι σχετικές με τις πρόδρομες ουσίες παρασκευής ναρκωτικών. Για τις ουσίες αυτές ισχύουν ήδη από 18-8-2005 οι ανωτέρω (ΕΚ) 273/2004 και (ΕΚ) 111/2005 Κανονισμοί, για τους οποίους, όμως, δεν είχαν, μέχρι το πέρας των εργασιών της Επιτροπής Κωδικοποίησης, εκδοθεί τα εθνικά μέτρα εφαρμογής των ρυθμίσεών τους. Για τον λόγο αυτό, οι διατάξεις με τις οποίες είχε γίνει προσαρμογή προς την Οδηγία 92/109/ΕΟΚ δεν περιλήφθηκαν από την Επιτροπή Κωδικοποίησης στον νέο Κώδικα και, συγκεκριμένως, δεν περιλήφθηκαν από την Επιτροπή Κωδικοποίησης οι διατάξεις των παραγράφων 5, 6, 7 και 8 που προστέθηκαν με το άρθρο 8 του ν. 2443/1996 στο άρθρο 4 του ν. 1729/1987 [βλ. και αιτιολογική έκθεση του ν. 3459/2006 «Κώδικας Νόμων για τα Ναρκωτικά (Κ.Ν.Ν)»].

Δεδομένου ότι σε εφαρμογή των ανωτέρω Κανονισμών εκδόθηκε η υπ'

αριθ. Ε.2589/960/Β0034 (ΦΕΚ Β΄ 1157/19.8.2005) Κ.Υ.Α., της οποίας, εξ άλλου, γίνεται μνεία και στην αιτιολογική έκθεση του προτεινόμενου Νοσχ, ερωτάται εάν είναι, ενδεχομένως, νομοτεχνικώς ορθότερο, οι διατάξεις του προτεινόμενου άρθρου 5 του Νοσχ να ενσωματωθούν στο άρθρο 3 του ν. 3459/2006 «Κώδικας Νόμων για τα Ναρκωτικά (Κ.Ν.Ν)».

Αθήνα, 11 Ιουνίου 2007

Οι Εισηγητές
Αθανασία Διονυσοπούλου
Επιστημονική Συνεργάτις
Δημήτρης Κανελλόπουλος
Γιώργος Φωτόπουλος
Ειδικοί Επιστημονικοί Συνεργάτες

Ο προϊστάμενος του Τμήματος
Ευρωπαϊκών Μελετών
Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
Επ. Καθηγητής
του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Ο προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Αν. Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών